

DIPLOMSKO DELO VARŃNA RABA INETRNETA NA DRUŽI OSNOVNI ŠOLI SLOVENJ GRADDEC

NAPAKE OTROK PRI UPORABI SPLETA

- preveč odprte nastavitve zasebnosti na družbenih omrežjih in v aplikacijah
- deljenje in izmenjava gesel med seboj
- ne zaklepanje telefona s Pinom, geslo, ali vzorcem ter posojanje telefona vrstnikom
- razkrivanje zasebnosti neznancem in spletnim "prijateljem"
- deljenje intimnih, posmehljivih ali žaljivih posnetkov
- prehitro zaupanje ljudem, ki jih spoznajo na spletu
- nespoštovanje zasebnosti drugih (npr. fotografiranje drugih in objavljane teh fotografij brez dovoljenja).
- razkrivanje informacij, ki so jih posredovali vrstniki kot zaupne oziroma so jih delili v zasebnem klepetu.

KNJIGE O NEVARNOSTIH NA SPLETU

1. **Matej in računalniški vampirji:** Ta zgodba je govorila o dečku mateju, ki je postal zasvojen z računalniškimi igrami, da je pozabil na vse druge aktivnosti, saj so ga vedno bolj zanimale zmage. Zaradi tega je pozabil na nogomet, nehal se je družiti s prijatelji in v šoli je dobival vedno slabše ocene. Potem je dobil darilo od mame in si vedno pred začetko igranja nastavljal alarm in ob sprožitvi alarma prenehal z igranjem. (*Moore Mallions 2017*).
2. **Ana v pasti spletne klepetalnice:** Ta zgodba govori o deklici Ani, ki je spravi mislila, da so spletna pravila brez razloga in si je začela pod vzdevkom dopisovati z enim fantom, kar se ji je zdelo varno, saj je vedela, da on ne ve kje stanuje in kako ji je v resnici ime. Obiskala jo je njena prijateljica Ema, ki so se ji zdele spletne klepetalnice zelo dobre, saj se je lahko povezala z nekaterimi učenci njune šole, kar se jima je zdelo varno, saj nista izdala svojega imena in domačenga naslova. Ko si je s tistim fantom nekaj časa dopisovala, je ugotovila, da imata veliko skupnega, a je čez nekaj dni na njeni šoli potekala nogometna tekma, na kateri je ugotovila, da je tisti fant policisti, ki je poučeval otroke o nevarnostih na spletu in ji je razložil, da bi lahko bil tudi kdo drug, saj računalnik olajša delo ljudem, ki želijo otroke prelisičiti, da je nekdo drug. Policist je punco naučil, da spletna pravila obstajajo, da ostanemo na spletu varni (*Moore Mallions 2020*).

ANKENTIRANI UČENCI PO SPOLU IN RAZREDIH ŠOLSKO LETO: 2023/24

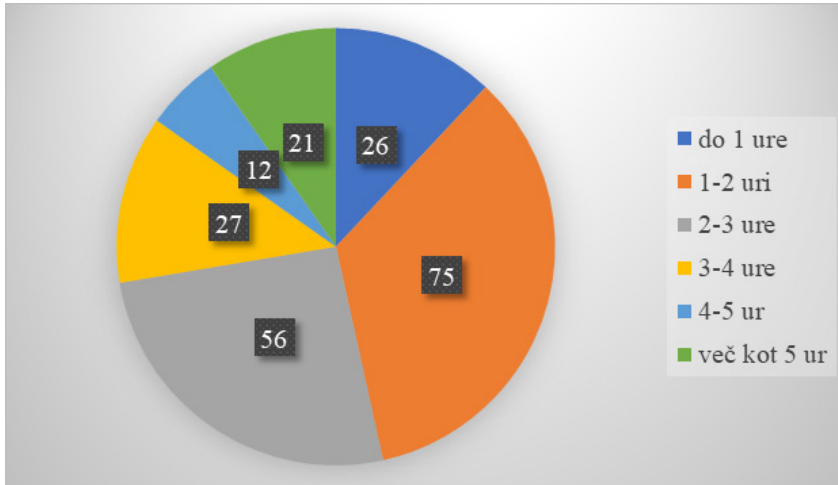
Razred	Število dečkov	Število deklic	Število učencev
6. razred	46	11	57
7. razred	19	48	67
8. razred	0	52	52
9. razred	38	3	41
Skupaj	103	114	217

KOLIKO UR NA DAN POVPREČNO UPORABLJAŠ INTERNET?

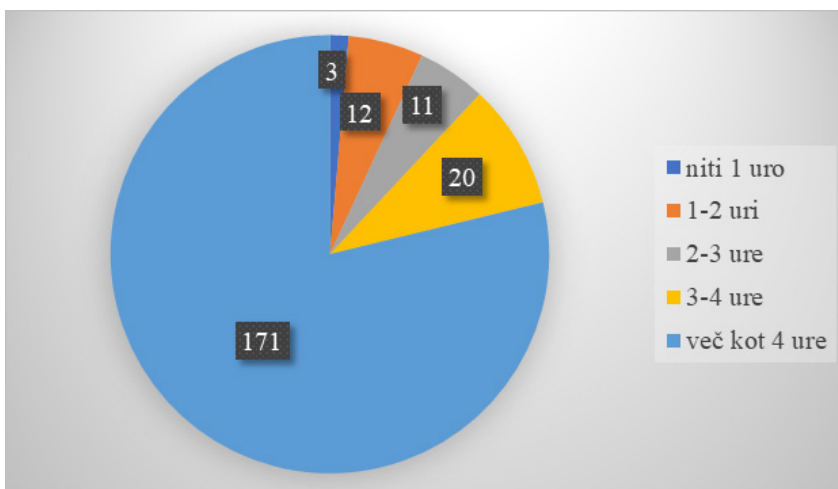
Pri tem vprašanju sem želela ugotoviti, koliko časa učenci dnevno povprečno preživijo na spletu. Vsi se zavedamo, da preveč časa na spletu lahko vpliva na njihovo življenje. Prekomerna raba interneta in posledično zasvojenost jih zelo pogosto fizično in psihično poškodujeta.

Največ učencev in učenk uporablja internet od 1 do 2 uri na dan, in sicer 75, sledi 2–3 ure na dan, teh je 56. 3–4 ure na dan ga uporablja 27 vprašanih. Najmanj učencev uporablja internet od 4 do 5 ur na dan, in sicer 12, malo več jih uporablja več kot 5 ur na dan, teh je 21. 26 jih uporablja internet do 1 ure na dan.

KOLIKO ČASA LAHKO ZDRŽIŠ BREZ SPLETA NA DAN?

Cilj tega vprašanja je bil, da se izve, koliko časa dnevno lahko učenci zdržijo brez spleta, saj se lahko z zmanjšanjem časa na spletu prepreči prekomerna uporaba in zasvojenost s spletom.

Spet in spet ta splet

Z mero ali preko mere? Ti odločaj!

Splet je krasna stvar, dokler te povezuje s svetom, prijatelji in normni zanimivostmi. Ko te omezi tako, da ti zmanjša čas za športne in druge, pa vse na spletu svet v resnici ni več tako lep. Lahko ti vname dobro počutje, prijatelje in radost naci samini seboj. Spoznaj prevlečeno znake pretirane uporabe spleta in pazi nase! Naj splet ostane na lepši strani tvojega zanimivega življenja.

Kako vem, kdaj je preveč?
 Če človek vsak dan na spletu preživi več časa, kot mu ustreza, se začne počuti utrujen, razdražen ali neznan. Če se začne prepirati s prijatelji in družino, ker ne more odpreti očal, ker ni časa za šport ali druge dejavnosti, ki jih ljubi, je to znak, da je preveč časa na spletu. Če se začne prepirati s prijatelji in družino, ker ne more odpreti očal, ker ni časa za šport ali druge dejavnosti, ki jih ljubi, je to znak, da je preveč časa na spletu.

Kaj naj naredim?
 Če človek vsak dan na spletu preživi več časa, kot mu ustreza, se začne počuti utrujen, razdražen ali neznan. Če se začne prepirati s prijatelji in družino, ker ne more odpreti očal, ker ni časa za šport ali druge dejavnosti, ki jih ljubi, je to znak, da je preveč časa na spletu. Če se začne prepirati s prijatelji in družino, ker ne more odpreti očal, ker ni časa za šport ali druge dejavnosti, ki jih ljubi, je to znak, da je preveč časa na spletu.

Največ učencev zdrži brez spleta več kot 5 ur na dan, in sicer 171. Tem sledijo učenci, ki zdržijo 3–4

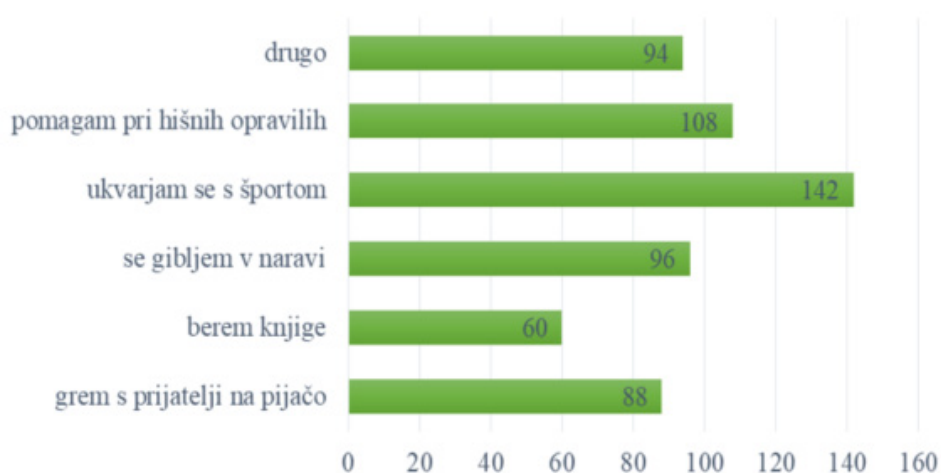

ure, teh je 20. Učencev, ki zdržijo brez spleta 1–2 uri, je 12. Sledijo jim učenci, ki zdržijo brez spleta 2–3 ure (11). Najmanj učencev pa ne zdrži brez spleta niti eno uro na dan, in sicer 3.

KAJ VSE DELAŠ, KO NISI NA SPLETU?

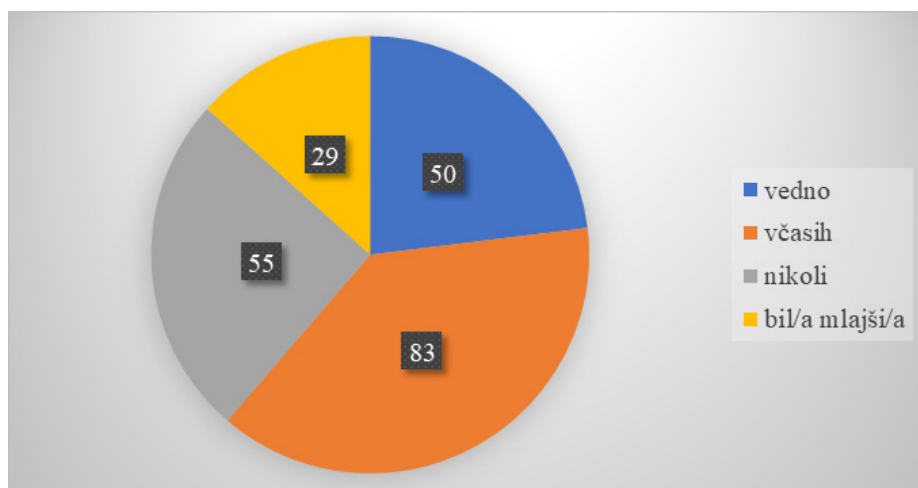
Pri tem vprašanju je bilo ključno, da se ugotovi, s katerimi aktivnostmi se učenci znajo zamotiti, ko niso na spletu.

Pri tem vprašanju je bilo možnih več odgovorov. Največ anketiranih učencev se v času, ko ne uporablja spleta, ukvarja s športom, in sicer 142, sledijo učenci, ki pomagajo pri hišnih opravilih, teh je 108. Tem sledijo učenci, ki se gibljejo v naravi (98) in učenci, ki gredo s prijatelji na pijačo (88). 94 učencev je odgovorilo, da se zamotijo z drugimi dejavnostmi (94). Najmanj pa je učencev, ki berejo knjige, in sicer jih je 60.

Obstaja knjiga Hedvike Vranjek »Igrajmo se, igrjmo«, v kateri so opisane igre, ki so se jih igrali nekoč. Nekaj se jih otroci še spomnijo, večine pa žal ne. Ta knjiga je zelo v pomoč, saj omogoča igranje tudi teh iger, ki so zagotovo bolj trajnostne kot tiste na digitalnih napravah (Občina Mislinja 2023a).

ALI TI STARŠI OMEJUJEJO ČAS NA SPLETU?

To vprašanje je bilo učencem zastavljeno, ker nekateri starši, da bi preprečili prekomerno uporabo in zasvojenost s spletom, svojim otrokom omejujejo čas na spletu.

Največ učencev, in sicer 83, je odgovorilo, da jim starši včasih omejujejo čas na spletu. Sledijo jim učenci, ki so odgovorili, da jim starši nikoli ne omejujejo časa na spletu: teh je 55. 50

starši vedno omejujejo čas na spletu. Najmanj je učencev, ki so jim starši čas na spletu omejevali, ko so bili mlajši, in sicer 29.

Nasveti za starše glede uporabe interneta in naprav:

- Uporaba naprav z zasloni naj je samo ena izmed otrokovih dejavnosti v dnevu.
- Računalnik naj bo v dnevnem prostoru. Enako naj velja za uporabo tablice in telefona. Tako je pod nadzorom trajanje uporabe in vsebina.
- Med uporabo naj se poskrbi za aktivne premore z gibanjem.
- Noč je namenjena spanju. Otroci naj naprave z zasloni prenehajo uporabljati dve uri pred spanjem. Telefon in tablica naj se ponoči polnita v dnevnem prostoru. Za zbujanje naj otroci uporabljajo uro z alarmom.
- Otroke naj se spodbuja k ustvarjalni uporabi naprav z zasloni.
- Določijo naj se jasna pravila, ki naj veljajo za vse družinske člane.
- Za ohranjanje zdravja oči naj se upošteva pravilo 20–20–2: otrok naj pri uporabi naprav z zasloni vsakih 20 minut pogleda za 20 sekund na daljavo, da sprostijo oči, in vsak dan vsaj dve uri preživi na prostem pri dnevni svetlobi.
- Če starši sami niso kos otrokovi zasvojenosti, naj poiščejo strokovno pomoč (Puschner 2022).

Časovna priporočila glede uporabe naprav po starosti:

starost	čas uporabe naprav
do 2 leti	ni stika z napravami z zasloni
od 2 do 5 let	manj od 1 ure na dan (postopno podaljšanje s starostjo), uporaba skupaj s starši
od 6 do 9 let	do 1 uro na dan, samostojna uporaba le izjemoma (npr. delo za šolo)
od 10 do 12 let	do 1,5 ure na dan
od 13 do 18 let	do 2 uri na dan

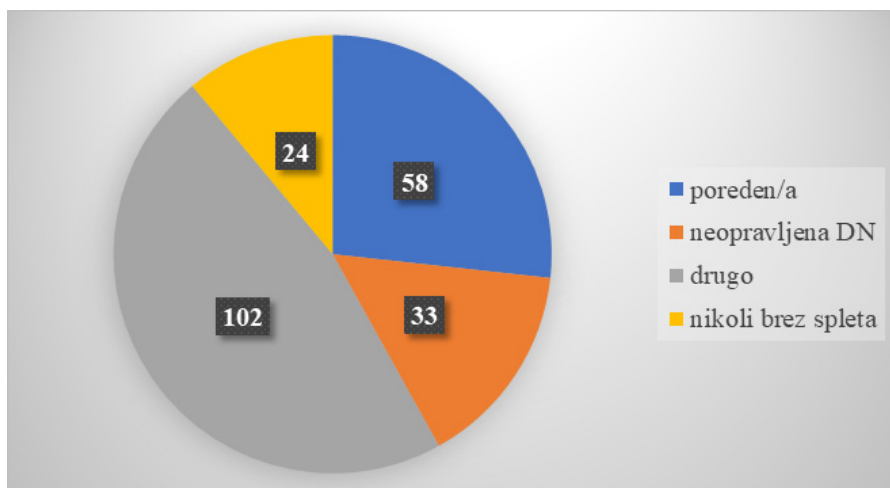
Vir: Puschner (2022).

KDAJ SI (BIL/A) NAJPOGOSTEJE BREZ SPLETA?

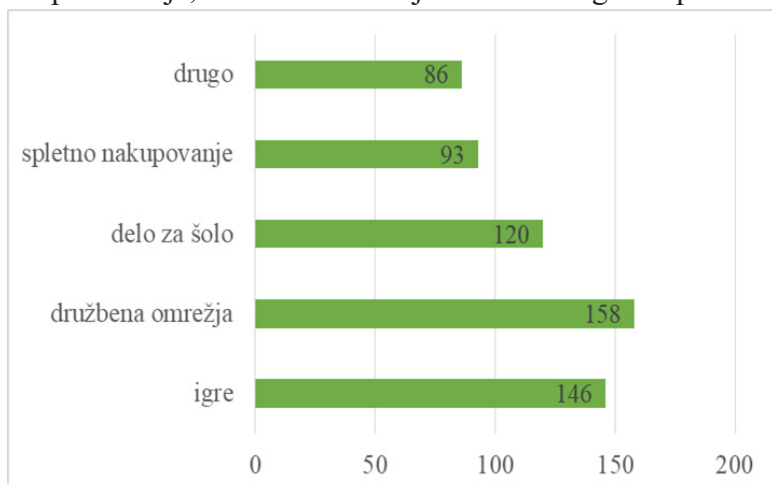
Pri tem vprašanju je bilo ključno, da se izve, kdaj starši učencem najpogosteje vzamejo internet. To vprašanje je bilo učencem zastavljeno, ker starši otrokom splet najpogosteje odvzamejo, kadar so poredni, dokler ne naredijo domače naloge ali v obeh primerih.

Pri tem vprašanju je najmanj, in sicer 24 učencev, odgovorilo, da jim starši nikoli ne vzamejo spleta. Sledi jim 33 učencev, ki jim starši najpogosteje vzamejo internet, dokler ne naredijo domače naloge. Za njimi pa so še učenci, ki so najpogosteje brez spleta, kadar so poredni (58), in učenci, ki so najpogosteje brez interneta zaradi drugih razlogov (102).

ZA KAJ VSE UPORABLJAŠ INTERNET?

To vprašanje je bilo učencem zastavljeno, da se ugotovi, za katere dejavnosti uporabljajo splet, ker je splet orodje, ki nam v današnjem času omogoča opraviti karkoli od doma.

Pri tem vprašanju je bilo možnih več odgovorov. Največ je učencev, ki internet uporabljajo za družbena omrežja, in sicer 158, sledijo učenci, ki uporabljajo internet za igre, teh je 146 in učenci, ki uporabljajo internet za delo za šolo (120). 93 jih uporablja internet za spletno nakupovanje. Nekateri učenci upora-

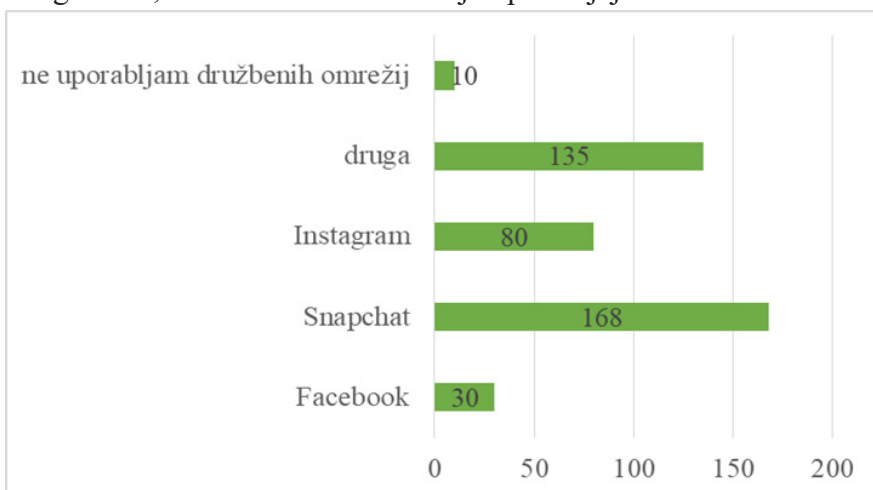

bljajo internet za druge stvari (86).

KATERA DRUŽBENA OMREŽJA UPORABLJAŠ?

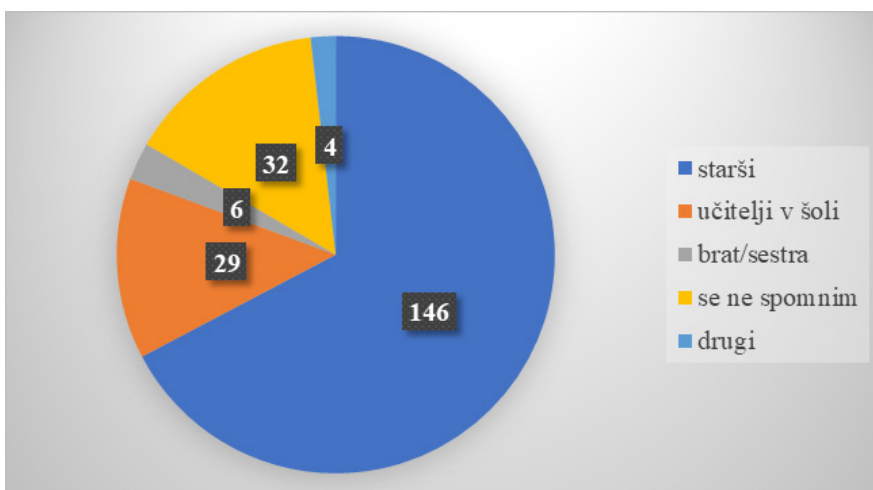
Ker uporaba družbenih omrežij med mladimi zelo narašča, sem jim zastavila to vprašanje. Želela sem ugotoviti, katera družbena omrežja uporabljajo učenci.

Pri tem vprašanju je bilo tudi možnih več odgovorov. Največ 168 učencev je odgovorilo, da uporabljajo Snapchat, sledijo druga družbena omrežja s 135 odgovori in Instagram z 80 odgovori. Najmanj je priljubljen Facebook, ki ga uporablja 30 učencev. Temu sledi 10 učencev, ki ne uporabljajo družbenih omrežij.

KDO TE JE PRVI OPOZORIL NA NEVARNOSTI NA SPLETU?

To vprašanje je bilo učencem zastavljeno, da se izve, kdo jih je prvi opozoril na nevarnosti na spletu.

Največ, in sicer 146, je bilo učencev, ki so jih starši prvi opozorili na nevarnosti na spletu. Za njimi je 32 učencev, ki se ne spomnijo, kdo jih je prvi opozoril na nevarnosti na spletu, in 29 učencev, ki so jih učitelji v šoli prvi opozorili na nevarnosti na spletu. Preostalo je še 6 učencev, ki so jih bratje ali sestre

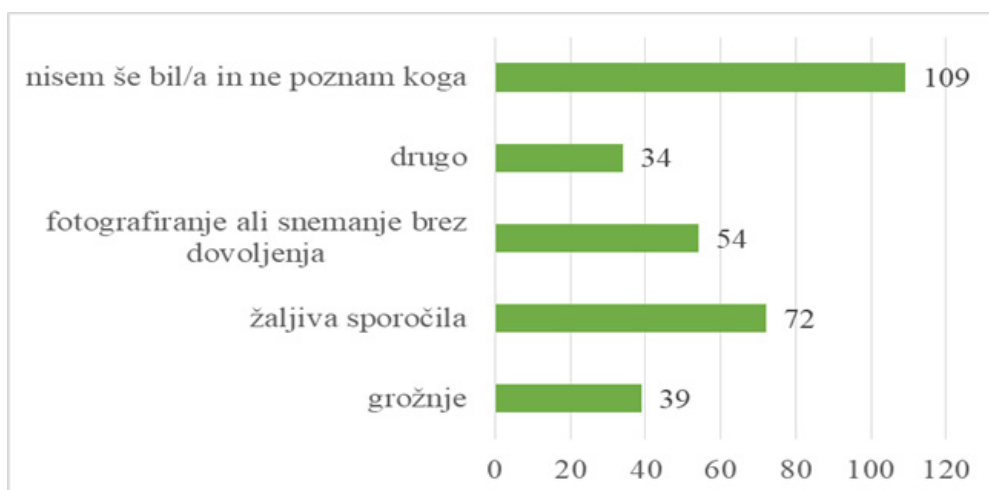

opozorili na nevarnosti na spletu. 4 pa so učenci, ki so jih drugi opozorili na nevarnosti na spletu.

ŽRTEV KATERE OBLIKE SPLETNEGA NASILJA SI ŽE BIL/A. ALI POZNAŠ KOGA, KI JE BIL/A?

To vprašanje sem zastavila, da izvem, ali so že bili sami (ali njihovi znanci) žrtev spletnega nasilja, saj je slednje zelo v porastu in si hitro žrtev, če se ne zavaruješ.

Pri tem vprašanju je bilo možnih več odgovorov. Največ (109) učencev je odgovorilo, da še niso bili žrtve in tudi ne poznajo koga, ki je bil žrtev spletnega nasilja. Od učencev, ki pa so že bili ali poznajo koga, pa je bilo največ, in sicer 72 primerov, žaljivih sporočil, ki jim sledi fotografiranje ali snemanje brez dovoljenja, kar se je pojavilo v 54 primerih in grožnje, ki jih je bilo 39. Najmanj (34) pa je bilo drugih vrst spletnega nasilja.

Druga osnovna šola
Slovenj Gradec

Kopališka 29
2380 Slovenj Gradec
Telefon: 02 88 39 940
E-naslov: group1.osgij@gucl.arnes.si

IZ ČESA JE VEČINOMA SESTAVLJENO TVOJE GESLO?

To vprašanje je bilo učencem zastavljeno, saj bolj kot je geslo kompleksno, težje ga je uganiti. Pomembno se mi je zdelo, da se izve, katera kombinacija malih črk, velikih črk, števil in posebnih znakov je najpogostejša pri geslih anketiranih učencev.

Največ (57) anketiranih učencev je odgovorilo, da ima geslo sestavljeno iz malih črk, velikih črk, števil in posebnih znakov, sledi jim 41 učencev z gesli iz števil in 30 učencev z gesli iz posebnih znakov. Poleg tega je še po 24 učencev z gesli iz velikih črk, malih črk in števil in isto število učencev, ki imajo gesla iz malih črk. Za njimi pa je še 11 učencev z geslom iz malih črk, 8 učencev z geslom iz malih črk, števil in posebnih znakov ter 6 učencev z geslom iz malih črk in posebnih znakov. 5 učencev ima geslo iz velikih in malih črk, 4 učenci so z gesli iz števil in posebnih znakov, 3 učenci pa z gesli iz malih črk, velikih črk in posebnih znakov in isto število učencev z gesli iz velikih črk. En učenec ima geslo iz velikih črk in števil.

male črke	24
male črke, posebni znaki	6
male črke, številke	11
male črke, številke	8
male črke, velike črke	5
male črke, velike črke, posebni znaki	3
male črke, velike črke, številke	24
male črke, velike črke, številke, posebni znaki	57
posebni znaki	30
številke	41
številke, posebni znaki	4
velike črke	3
velike črke, številke	1

NA LESTVICI OD 1 DO 5 OCENI VERJETNOST, DA JE TO SPOROČILO LAŽNO.

Pri tem vprašanju je bila učencem prikazana spodnja slika in so morali sami presoditi, kakšna je verjetnost, da je to sporočilo prevara.

DOBRA NOVICA!

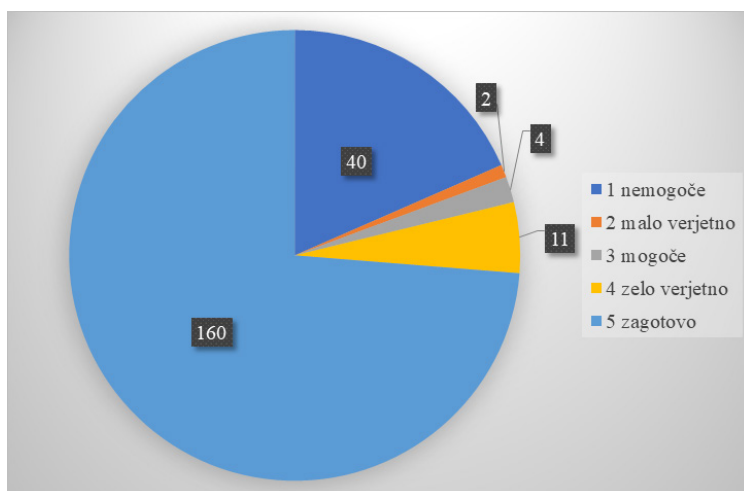
Zate imamo 500000€!

[KLIKNI, DA JIH DOBIŠ](#)

Prevara:

1. Dejanje, s katerim kdo z določenim namenom zavede koga v zmoto.
2. Zmota ali zabloda.
3. Zaznava, ki ni ustrezna resničnemu stanju stvari.
4. glagolnik od prevarati (Fran 2020a).

To vprašanje je bilo učencem zastavljeno, da se ugotovi, ali prepoznajo, kdaj je nekaj zelo verjetno prevara, ker so različne spletne prevare zelo pogoste.

Največ (160) anketiranih učencev je menilo, da je to zagotovo prevara. Sledi 40 učencev, ki so menili, da je nemogoče, da je to prevara. 11 učencev je dejalo, da je to zelo verjetno prevara. 4 učenci so izjavili, da je to mogoče prevara in 2 učenca sta menila, da je to malo verjetno prevara.

Primeri spletnih prevar:

- Prvi primer spletne prevare v Mislinji:** občan Mislinje je avgusta 2023 policistom prijavil goljufijo prek interneta. Ugotovili so, da sta dva neznana storilca poklicala tega občana in mu obljubila uspešno tekmovanje na borzi. Po vplačilu se je za njima izgubila vsaka sled (*Občina Mislinja 2023b*).
- Primer lažnih predstavnikov bank:** kriminalisti imajo v zadnjem času v različnih delih Slovenije opravka z novimi načini spletnih prevar, ki so uperjene predvsem v podjetja. Tarča tovrstne goljufije je bilo tudi podjetje z območja PU Koper. Storilci so se lažno predstavljali za predstavnike banke in tako od podjetja pridobili podatke, s pomočjo katerih so nato z računa podjetja odtujili 635.000 evrov. Zaradi hitrega posredovanja policije, ki je stopila v stik z britanskimi varnostnimi organi, so transakcijo ustavili in denar podjetju vrnil. A ker je tovrstnih spletnih goljufij vse več, policija podjetnikom svetuje, naj bodo pozorni na pristnost prejete elektronske pošte (*24ur.com 2023d*).
- Drugi primer spletne prevare v Mislinji:** policisti so v mesecu novembru obravnavali kaznivo dejanje zlorabe negotovinskega sredstva. Neznani storilec je po telefonu kontaktiral občana Mislinje in se mu predstavil kot trgovec s kripto valutami. Pri tem mu je obljubil dober zaslužek, a je bil rezultat tega, da je neznanec zlorabil njegovo bančno kartico in ga materialno oškodoval (*Občina Mislinja 2023c*).

NA LESTVICI OD 1 DO 5 OCENI VERJETNOST, DA BI SE TEMU

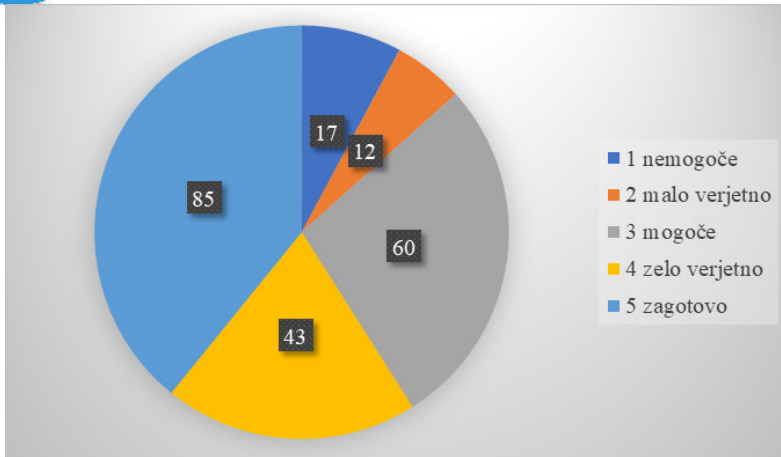
Fotografija: <https://www.24ur.com/novice/slovenija/fotografiranje-ob-avtocesti-za-vsecke-tvegala-zivljenje.html> [2. 8. 2023]

Všeček: označitev, da kaj na spletu, zlasti v družabnih omrežjih trenutno ugaja, je všečno (Fran 2020b).

PARU LAHKO ZGODILA KAKŠNA NEVŠEČNOST.

Pri tem vprašanju je bila učencem prikazana spodnja slika in so morali po lastni presoji odgovoriti na zgornje vprašanje.

Tole vprašanje je bilo učencem zastavljeno, saj sem želela izvedeti, ali prepoznajo, kdaj je neko početje za všečke zelo nevarno. To vprašanje je bilo v anketi, ker so današnjem času tako imenovani "všečki" na družbenih omrežjih postali nekater-

im najpomembnejša stvar in so posledično zanje pripravljeni narediti čisto vse, celo tvegati življenje.

Največ (85) anketiranih učencev je menilo, da bi se temu paru lahko zagotovo zgodila kakšna nevšečnost. Sledi 60 učencev, ki so dejali, da bi se temu paru mogoče lahko zgodila kakšna nevšečnost in 43 učencev, ki so menili, da bi se jima zelo verjetno lahko zgodila kakšna nevšečnost.

Kar 17 učencev pa je prepričanih, da je

nemogoče, da bi se temu paru lahko zgodila kakšna nevšečnost. 12 učencev je izbralo možnost, da bi se temu paru malo verjetno lahko zgodila kakšna nevšečnost.

Primeri spletnih izzivov:

3. **Vlak povozil najstnico, ki se je fotografirala med tiri:** Na železniški postaji Tezno v Mariboru je vlak trčil v eno od mladoletnic, ki sta se fotografirali med tiri. Strojevodja ju je opozarjal z zvočnimi signali, v zadnjem trenutku sta odskočili vsaka v svojo stran, a ena ni odskočila pravočasno in je vlak trčil vanjo. Poškodbe so bile tako hude, da je umrla na kraju nesreče, drugo pa so zaradi hudega šoka odpeljali v UKC Maribor (*24ur.com 2021b*).

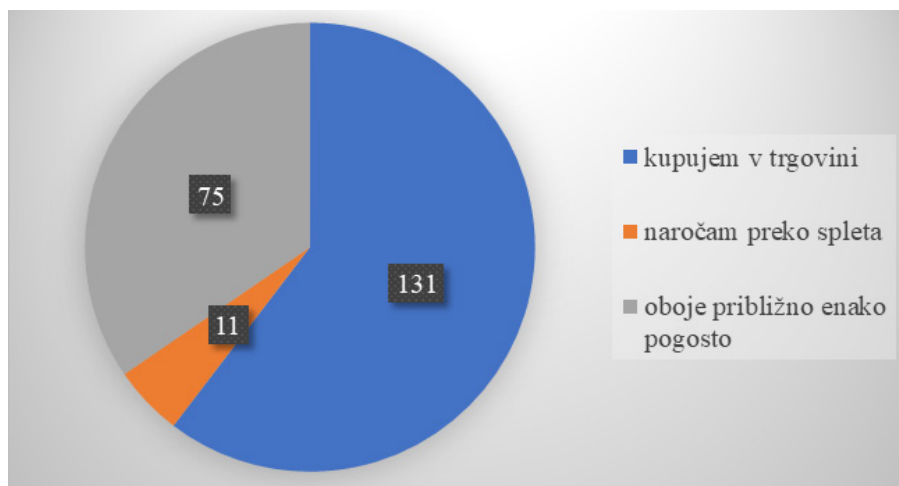
4. **Fant se je ulegel sredi avtoceste:** Dne 19. 10. 2021 so Darsove spletne kamere zabeležile zelo nevarno početje skupine treh fantov. Fantje so se sprehajali po robu gorenjske avtoceste. Kot je razvidno s posnetka, se je eden izmed njih ulegel na cestišče, drugi pa ga je med tem posnel. Na Darsu ob tem opozarjajo na nevarno početje, ki ogroža tako prometno varnost kot tudi življenja. Dodajajo, da je hoja po avtocesti "prepovedana in smrtno nevarna!" »Kdor hodi po avtocesti, ima veliko možnosti, da ga zbije vozilo« (*24ur.com 2021a*).

5. **Par ustavil na odstavnem pasu avtoceste za fotografiranje:** Januarja 2023 je zavod Reševalni pas objavil nov primer nespametnega, tudi egoističnega početja na slovenskih avtocestah. V tem primeru je bila njihovega upravičenega besa deležna dvojica, ki se je ustavila na odstavnem pasu in izstopila iz avtomobila, glede na fotografijo sklepajoč, ker se je želela dama slikati v snegu (*24ur.com 2023c*).

KAJ DELAŠ POGOSTEJE - NAROČAŠ PREKO SPLETA ALI KUPUJEŠ V TRGOVINI?

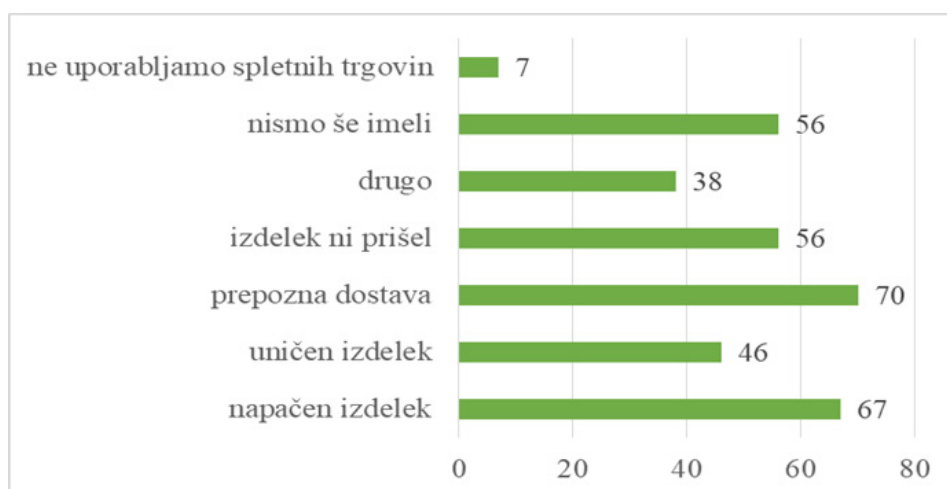
To vprašanje je bilo v anketi, da se ugotovi, ali so učenci bolj naklonjeni uporabi fizične trgovine, spletne trgovine ali obojemu približno enako.

Največ, 131, je učencev, ki pogosteje kupujejo v trgovini, sledi jih 75 učencev, ki kupujejo in naročajo približno enako pogosto na spletu in kupujejo v fizični trgovini, in 11 učencev, ki pogosteje naročajo preko spleta.

KAKŠNE SLABE IZKUŠNJE SI ŽE IMEL/A ALI SO IMELI TVOJI DOMAČI Z NAKUPOM V SPLETNI TRGOVINI?

Tukaj je bilo ključno, da se ugotovi, katere slabe izkušnje so že imeli učenci ali njihovi domači z nakupom v spletnih trgovinah, saj tudi v preverjenih spletnih trgovinah lahko ponesreči pošljejo napačen izdelek, uničen izdelek ali se jim pa na poti kaj zalomi in izdelek ne pride na prejemnikov naslov.

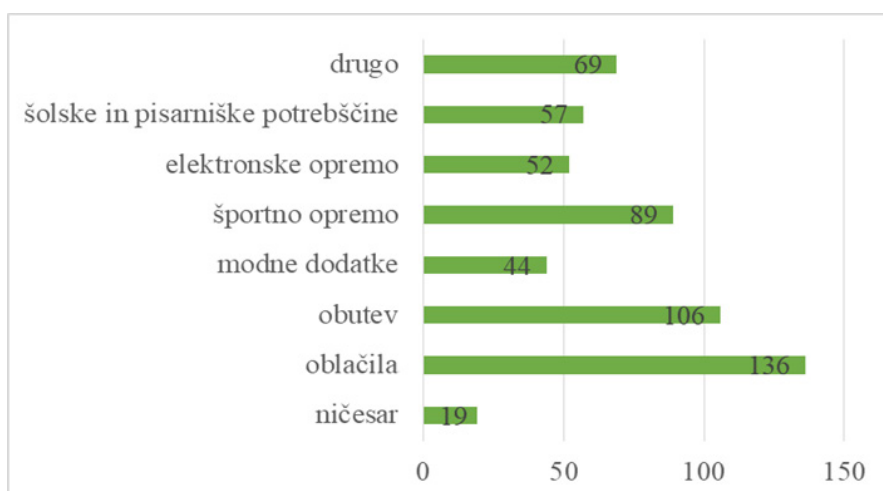

Pri tem vprašanju je bilo več možnih odgovorov. Izkazalo se je, da 56 učencev in njihovih domačih še ni imelo slabe izkušnje s spletno trgovino. Tisti, ki so imeli slabo izkušnjo, so izpostavili, da je bila to prepozna dostava (70 primerov), sledi ji napačen izdelek (67 primerov), nekateri so ostali brez izdelka (56 primerov). 46 jih je prejelo uničen izdelek. Samo 7 anketiranih učencev in njihovih domačih pa ne uporablja spletnih trgovin.

KAJ VSE NAROČAŠ V SPLETNIH TRGOVINAH?

Pri tem vprašanju je bilo ključno, da se izve, za kaj vse učenci uporabljajo spletne trgovine, saj poznamo različne vrste spletnih trgovin, in sicer: modne trgovine, elektronske trgovine, papirnice in druge.

Pri tem vprašanju je bilo možnih več odgovorov. Ugotovljeno je bilo, da 19 anketiranih učencev ne naroča ničesar v spletnih trgovinah. Največ, 136 anketiranih učencev v spletnih trgovinah naroča oblačila, sledi obutev (106 učencev) in športna oprema, ki jo naroča 89 anketiranih učencev. Šolske in pisarniške potrebščine naroča 57 učencev ter elektronsko opremo 52 učencev. Najmanj, samo 44 učencev pa naroča modne dodatke.

UGOTOVITVE

Anketirani učenci so podali zelo različne odgovore. Dobra polovica jih na spletu preživi več, kot je priporočena časovna meja za njihovo starost. Spodbuden pa je podatek, da jih je lahko največ več kot 4 ure brez spleta na dan in da se znajo zamotiti z drugimi dejavnostmi brez spleta. Tudi njihovi starši naredijo veliko, saj nekaterim včasih omejujejo čas na spletu in jim ga nekateri tudi pod določenimi pogoji vzamejo. Ugotovljeno je bilo, da nevarnosti za vseh in spletne prevare dobro prepoznajo in so zelo uspešni tudi pri sestavljanju gesel, saj jih ima največ najbolj kompleksa gesla, ki vsebujejo velike črke, male črke, številke in posebne znake. Pri spletnem nasilju pa je statistika nekoliko slabša, saj jih je približno polovica že bila žrtev. Tudi pri kupovanju v spletnih trgovinah so rezultati zanimivi, saj je slaba tretjina že imela različne slabe izkušnje s spletno trgovino, ampak do teh slabih izkušenj ni prišlo, ker bi jih hoteli ogoljufati, temveč zaradi napake zaposlenih v skladišču spletne trgovine.

PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE

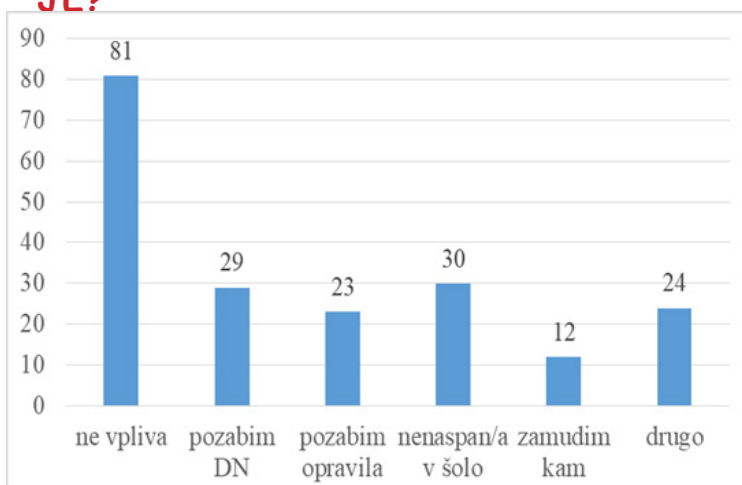
Glede na zbrane ugotovitve so izboljšave potrebne pri času uporabe spleta, saj veliko učencev uporablja splet več, kot je priporočeno za njihovo starost (več kot 2 uri na dan). Tudi statistika pri spletnem nasilju je kar zaskrbljujoča, saj jih je polovica že bila žrtev spletnega nasilja.

V ta namen sta bili izvedeni spletni ankete za učence in učitelje o izboljšavah, kjer se je želelo ugotoviti, kako bi se lahko varna raba interneta še izboljšala.

V naslednjih dveh podpoglavjih je prikazano, kako se učenci trudijo varneje uporabljati internet in kako jim učitelji poskušajo pri tem pomagati.

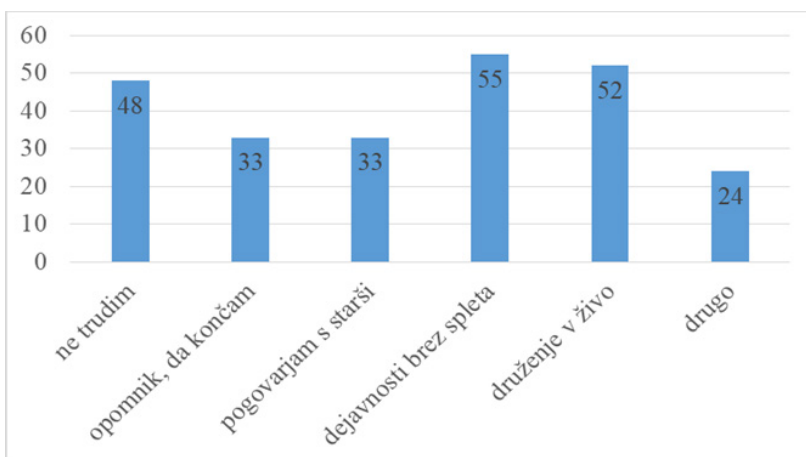
ANKETA ZA UČENCE

KAKO PREKOMERNA RABA INTERNETA VPLIVA NA TVOJE ŽIVLJENJE?

Največ, in sicer 81 anketiranih, učencev je odgovorilo, da prekomerna uporaba interneta ne vpliva na njihovo življenje. Sledi jim 30 učencev, ki zaradi uporabe spleta pridejo nenaspani v šolo, in 29 učencev, ki pozabijo domačo nalogo. 24 učencev je izbralo odgovor drugo. 23 učencev pa zaradi uporabe spleta pozabi na opravila. Ostalih 12 učencev pa zaradi uporabe spleta pogosto kam zamudi.

KAKO SE TRUDIŠ ZMANJŠATI ČAS, KI GA PREŽIVIŠ NA SPLETU?

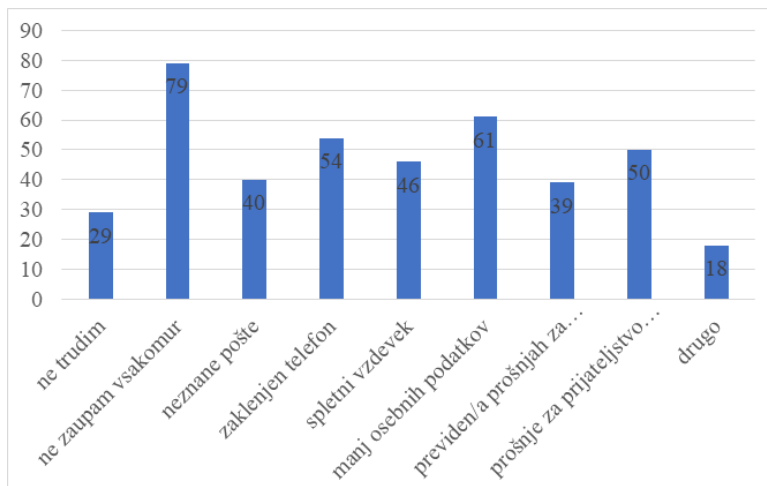
Največ, in sicer 55, anketiranih učencev je odgovorilo, da si išče več drugih dejavnosti (brez spleta). Sledi jim 52 učencev, ki se dogovarjajo s prijatelji za druženje v živo. 48 učencev se ne trudi zmanjšati časa na spletu. 33 učencev si nastavlja opomnik, da mora končati. Enako število učencev se o tem pogovarja s starši. Najmanj, in sicer 24, pa je učencev, ki se trudijo na druge načine zmanjšati čas, ki ga

preživijo na spletu.

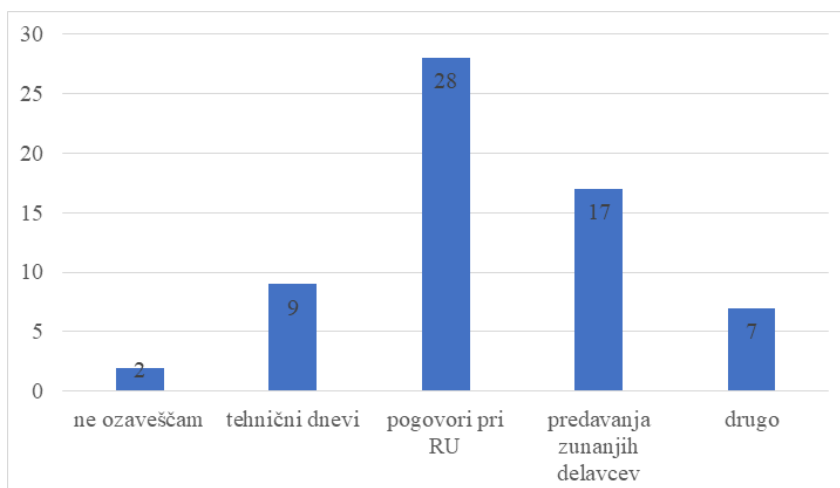
KAKO SE TRUDIŠ PREPREČITI SPLETNO NASILJE IN OSTALE NEVARNOSTI?

Največ (79) učencev je odgovorilo, da ne zaupa vsemu na spletu. 61 učencev na spletu izdaja čim manj osebnih podatkov. 54 učencev ima zaklenjen telefon. 50 učencev sprejema prošnje za prijateljstvo znancev, 46 učencev ima spletni vzdevek. 40 učencev ne odpira pošte neznanih pošiljateljev. Temu sledi še 39 učencev, ki je previdnih pri pošiljanju prošenj za prijateljstvo. 29 učencev pa se ne trudi preprečiti spletne nevarnosti. Najmanj (18) učencev pa je odgovorilo, da se to trudi preprečiti na druge načine.

ANKETA ZA UČITELJE

NA KAKŠNE NAČINE OZAVEŠČATE UČENCE O SPLETNIH NEVARNOSTIH?

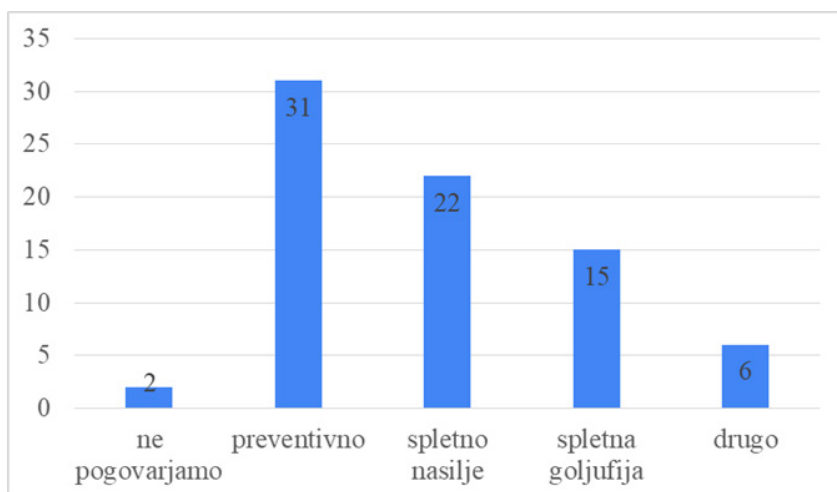

Pri tem vprašanju je bilo možnih več odgovorov. Največ, in sicer 28 učiteljev, je odgovorilo, da učence ozaveščajo pri razredni uri. 17 učiteljev ozavešča s predavanji zunanjih delavcev in 9 učiteljev, ki opozarjajo s tehničnimi dnevi. 7 učiteljev opozarja z drugimi stvarmi in 2 učitelja sploh ne ozaveščata.

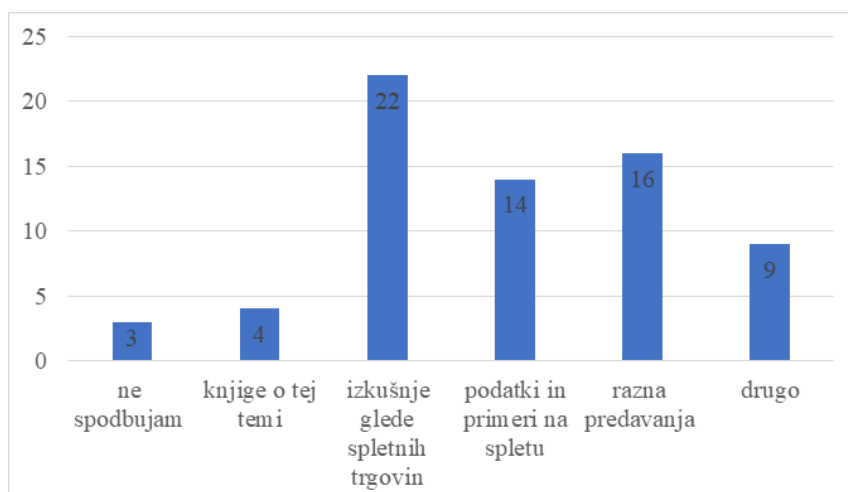

KDAJ SE POGOVARJATE O SPLETNIH NEVARNOSTIH?

Pri tem vprašanju je bilo možnih več odgovorov. 31 učiteljev je odgovorilo, da se o spletnih nevarnostih pogovarjajo preventivno. 22 učiteljev se z učenci pogovarja, ko se na šoli zgodi spletno nasilje. 15 učiteljev se pogovarja, ko se na šoli zgodi spletna goljufija. 6 učiteljev se pogovarja ob drugih priložnostih in 2 učitelja, ki se o tem ne pogovarjata.

IN KATERIM DEJAVNOSTIM SPODBUJATE UČENCE?

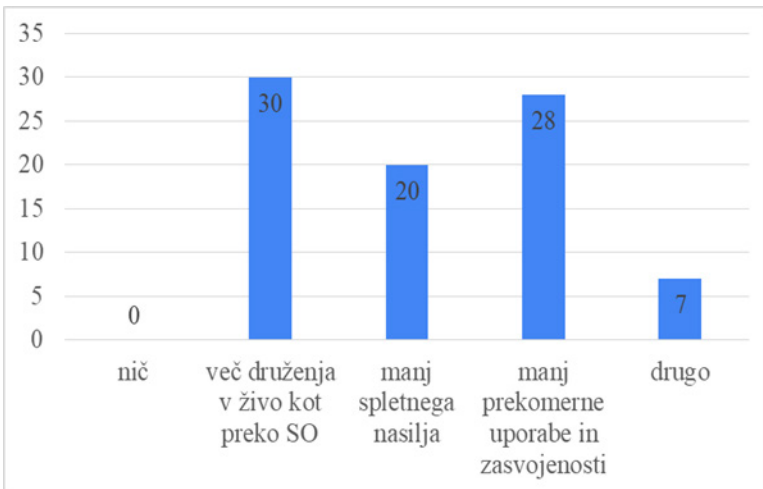
Pri tem vprašanju je bilo možnih več odgovorov. 22 učiteljev je odgovorilo, da učence spodbujajo, da pripovedujejo o izkušnjah glede spletnih trgovin, sledi jim 16 učiteljev, ki so odgovorili, da jih spodbujajo, da o tem obiskujejo razna predavanja. 14 učiteljev je odgovorilo, da jih spodbujajo, da o tem iščejo podatke in primere na spletu. 9 učiteljev spodbuja učence na druge načine. 4 učitelji jih spodbujajo s prebiranjem knjig na to temo. 3 učitelji pa so odgovorili, da jih ne spodbujajo.

KAJ MENITE, DA BI SE LAHKO NA TEM PODROČJU ŠE IZBOLJŠALO?

Pri tem vprašanju je bilo možnih več odgovorov. 30 učiteljev je odgovorilo, da bi se lahko izboljšalo to, da bi bilo več druženja v živo kot preko socialnih omrežij. 28 učiteljev je odgovorilo, da si se lahko izboljšalo to, da bi bilo manj prekomerne uporabe in zasvojenosti s spletom. 20 učiteljev pa meni, da bi se lahko izboljšalo to, da bi bilo manj spletnega nasilja. 7 učiteljev je menilo, da bi se lahko izboljšale druge stvari. Nihče od učiteljev pa ni bil mnenja, da ne bi bilo treba ničesar izboljšati.

VIRI:

- Moore Mallions, J. 2017. Matej in računalniški vampirji. Ljubljana: Mladinska knjiga
- Moore Mallions, J. 2020. Ana v pasti spletne klepetalnice. Ljubljana: Mladinska knjiga
- Puschner, M. 2022. Vzgoja za internet. Ljubljana: Arnes
- 24ur.com. (2021a). Na gorenjski avtocesti se je mladenič za vsečke ulegel na tla [internet]. Dostopno na: <https://www.24ur.com/novice/slovenija/nevarno-pocetje-na-avtocesti-ulegel-se-je-na-cestisce.html> [6. 7. 2023].
- 24ur.com. (2021b). Vlak povozil mladoletnico, ki se je s prijateljico fotografirala na tirih [internet]. Dostopno na: <https://www.24ur.com/novice/crna-kronika/vlak-povozil-mladoletnico-ki-se-je-s-prijateljico-fotografirala-na-tirih.html> [6. 7. 2023].
- 24ur.com. (2023a). Fotografiranje od avtocesti: za vsečke tvegala življenje [internet]. Dostopno na: <https://www.24ur.com/novice/slovenija/fotografiranje-ob-avtocesti-za-vsecke-tvegala-zivljenje.html> [27. 8. 2023].
- FRAN. (2020a). Prevara [internet]. Dostopno na: <https://fran.si/130/sskj-slovar-slovenskega-knjiznega-jezika/3585651/prevara?page=13&Query=%C5%BEiveti&All=%C5%BEiveti&FilteredDictionaryIds=130&View=1> [22. 4. 2024].
- FRAN. (2020b). Všeček [internet]. Dostopno na: <https://www.fran.si/iskanje?Query=%C5%A1e%C4%8Dek> [21. 4. 2024].
- OBČINA Mislinja. 2023a. Cvetlička. Naša občina 3: 22.
- OBČINA Mislinja. 2023b. Policijska kronika na območju občine Mislinja. Naša občina 3: 15.
- OBČINA Mislinja. 2023c. Policijska kronika na območju občine Mislinja. Naša občina 4: 15.
- 24ur.com. (2023d). Kriminalisti preprečili zlorabo, ki bi podjetje stala 635.000 € [internet]. Dostopno na: <https://www.24ur.com/novice/crna-kronika/kriminalisti-preprecili-zlorabo-ki-bi-podjetje-stala-635000-evrov.html> [24. 11. 2023].

K
V
I
Z
O
V
A
R
N
I
R
A
B
I
S
P
L
E
T
A

